

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ

PAŽYMA

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR
STUDIJŲ ĮSTATYMO NR. XI-242 53 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
NR. XIVP-1507“ PROJEKTO (toliau - Projektas)

(TAP-22-1327; TAIS Nr.: 22-8460(2))

2022-07-22 Nr. NV-2133

Vilnius

Projekto rengėjas - Švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – ŠMSM).

Projekto tikslas. Pateikti Vyriausybės išvadą Seimo nario Domo Griškevičiaus pateiktam Mokslo ir studijų įstatymo (toliau – MSĮ) Nr. XI-242 53 str. pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-1507 (toliau – MSĮ projektas), kuriuo siūloma nustatyti, kad studentų praktika, kuri privalomai atliekama valstybės ir savivaldybių įmonėse, įstaigose, organizacijose, taip pat kitose viešąsias paslaugas teikiančiose įmonėse, įstaigose ir organizacijose, būtų atlyginama Vyriausybės nustatyta tvarka ir jos nustatytais tarifais, o visose privačiose įmonėse, įstaigose ir organizacijose studentų praktika galėtų būti atlyginama Vyriausybės nustatyta tvarka ir jos nustatytais tarifais. Siūloma, kad nuostatos įsigaliotų nuo 2023 m. liepos 1 d.

Dabartinė situacija. Šiuo metu MSĮ nustatyta, kad pagal studijų programą numatyta studentų praktikai atlikti įmonė, įstaiga ar organizacija, kurioje studentas atlieka praktiką, ir studentas bei aukštoji mokykla, kurioje jis studijuoja, sudaro praktinio mokymo sutartį. Pavyzdinę sutarties formą tvirtina švietimo ir mokslo ministras. Už studentų praktikos organizavimą atsakinga aukštoji mokykla. MSĮ ir kituose teisės aktuose nėra įtvirtinta nuostatų, kad studentų praktikos būtų atlyginamos.

Pagal Seimo nario aiškinamajame rašte pateiktą informaciją studentų praktiką atliko: *Vilniaus universitete*: 2017-2018 m. m. – 4151, 2018-2019 m. m. – 4306, 2019-2020 m. m. - 4537 studentai; *Vilniaus Gedimino Technikos Universitete*: 2017 - 2018 m. m. – 1252, 2018 – 2019 m. m. – 2567; 2019 – 2020 m. m. – 1953 studentai; *Kauno Technologijos Universitete*: 2017 - 2018 m. m. – 1567, 2018 – 2019 m. m. – 1568, 2019 – 2020 m. m. – 1374 studentai; *Lietuvos Sveikatos Mokslų Universitete*: 2017 - 2018 m. m. – 2741; 2018 – 2019 m. m. – 3066, 2019 – 2020 m. m. – 3147 studentų.

Projekto esmė. *Nepritarti MSĮ projektui dėl šių priežasčių:*

- Studentai praktiką atlieka pagal praktinio mokymo sutartis, sudarytas tarp įmonės, įstaigos, organizacijos ir studento bei aukštosios mokyklos. Pažymėtina, kad studentai praktiką atlieka pagal studijų programas, kurioms įgyvendinti, vadovaujantis MSĮ, numatomi visi reikalingi ištekliai, įskaitant ir finansinius.
- studentų praktika yra studijų programos dalis, todėl negali būti prilyginama darbo santykiams, kai už darbą apmokama Darbo kodekso ir jį įgyvendinančių teisės aktų nustatyta tvarka. Studentai, atliekantys praktiką, negali būti prilyginami atitinkamose darbo vietose dirbantiems asmenims, nes neturi visų reikiamų kompetencijų, žinių, įgūdžių ir gebėjimų konkrečiai pareigybei nustatytoms funkcijoms atlikti. Studentų praktikos paskirtis nėra teikti pridėtinės vertės turinčias funkcijas konkrečiai pareigybei, bet sudaryti sąlygas studentui įgyti praktinių įgūdžių su jo studijų programa susijusioms galimo darbo funkcijoms bei įgyti pirminės darbo patirties.

Atitiktis Vyriausybės programai. Tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Derinimas. Projektas suderintas be pastabų su Aplinkos ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Finansų ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Kultūros ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Žemės ūkio ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Susisiekimo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Lietuvos kolegijų direktorių konferencija, Energetikos ministerija, Lietuvos universitetų rektorių konferencija, Vilniaus universiteto Studentų atstovybė pastabų nepateikė. Valstybinio studijų fondo pasiūlymai suderinti darbo tvarka. Teisingumo ministerijos pastabos įvertintos (argumentai pateikti lydraštyje). Dėl Lietuvos studentų

sąjungos pastabų, į kurias neatsižvelgta (siūlo įstatymo projektui – pritarti), teikiama derinimo pažyma. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė 2022 m. liepos 21 d. išvadoje Nr. NV-2120

Dalykinio vertinimo išvada. Esminių pastabų ir pasiūlymų neturime, tačiau siūlome įvertinti galimybę sustiprinti Vyriausybės išvadoje pateiktus nepritarimo argumentus:

- Vidaus reikalų ministerijos rašte nurodytu aspektu (dėl galimos rizikos, kad bus vengiama priimti studentus praktikai);
- taip pat argumentais, kad MSI projektu siūlomos nuostatos galėtų sukurti precedentą ir kitų mokymo įstaigų (pvz., profesinio mokymo) mokiniams reikalauti apmokamos praktikos; taip pat MSI projektu nesiūloma praktikos apmokėti pvz., trumpųjų studijų studentams (MSI 53 str. 17 d.);
- atkreipiant Seimo dėmesį, kad pvz., MSI 62 str. 1 d. 15 p. nurodoma, kad studentas turi teisę atlikti savanorišką praktiką arba stažuotę, kuri nėra studijų programos dalis, kuri taip pat nėra privalomai apmokama. Be to, pvz., Užimtumo įstatymas (9 str. 5 p., 10 str. 9 d.) numato ir kitiems asmenims, ne tik studentams, teisę atlikti neatlygintą veiklą – praktiką, sudarius savanoriškos praktikos, sutartį;
- dėl galimybių ir šiuo metu studentams, atliekant praktiką, sudaryti darbo sutartį arba įskaityti praktiką ar nuo jos atleisti, dirbantiems atitinkamo pobūdžio darbą.

Siūlome Projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime ir patikslinti pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2022 m. liepos 21 d. išvadoje Nr. NV-2120 pateiktus tikslinamojo pobūdžio pastebėjimus ir įvertinus aukščiau pateiktus pasiūlymus.

Socialinės politikos grupės vadovė

Eglė Neciunskienė

